

משנה שלובה

המשניות הנלמדות השבוע (לפי הלוח היומי) עם רע"ב משולב

לע"נ מו"ח רבי יוסף מרדכי שלמה ב"ר יעקב. נלכ"ע י"ט תשרי תשפ"ו

כד אלול – א תשרי, כלים פכ"ט מ"ב – אהלות פ"א מ"ג

כלים פרק כט, פרק 'נומי הסדין'

ב

שֶׁלֹש בְּסֻתּוֹת שֶׁל צֶמֶר, תְּפִלוֹת ז' עִם ז' כְּשֶׁלֶל שֶׁל כּוֹסִין. אִי נִמְי, אֲרוֹגוֹת יֶחֱד, כְּעִין הָאוֹרֵגִים מִפּוֹת שֶׁדֶרְכָן לִהְיוֹת הַפֶּרֶשׁ בֵּין מִפָּה לְמִפָּה וּמִחֲבֵרוֹת בְּחוּטֵי הַשֵּׁתִי וְאִין בּוֹ עֶרֶב. וְכָל הַנִּי דִתֵּנָה הַכָּא, כָּל אֶחָד בְּמִנְיָנוֹ אוֹ פְּחוֹת הֵנוּ חֵבֵר, וְאִם נִגְעָה טִמְאָה בְּאֶחָד מִכֵּן נִטְמָאוּ כָּלָן, וְאִם הָיוּ טִמְאִין וְהוֹזָה מֵאֶפֶר הַפֶּרֶה בְּאֶחָד מִכֵּן נִטְהָרוּ כָּלָן. וְיִתֵּר עַל מִנְיָן זֶה לֹא הָיוּ חֵבֵר לֹא לְטִמְאָה וְלֹא לְהִזָּה,

שֵׁשׁ שֶׁל פֶּשֶׁתָּן, שֶׁלֹשֶׁה סְדִינִין, שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מְטַפְּחוֹת, שְׁנֵי סוּבְרִיקִין, אֵת דִּתְנִי סְפָרִיקִין. אֵת דִּמְפָּרְשֵׁי מִכְנָסִים, וְאֵת דִּמְפָּרְשֵׁי כְּמִין בְּתִי יָדִים מִצֶּמֶר שְׁמִלְבִּישִׁים בְּהֵם אֵת הַיָּדִים וּמִכְסִּים בְּהֵם הַזְּרוּעוֹת עַד הָאֲצִילִים, חָלוּק אֶחָד, טְלִית אֶחָד, קֶלְבָּקֶרִין אֶחָד, גִּלְפָּקֶרִין. כִּסּוֹת עֲבֵה שֶׁל צֶמֶר שְׁלוֹבָשִׁים בְּעַת הַקְּרִירוֹת, חֵבֵר לְטִמְאָה וְלִהְזָה.

יִתֵּר מִכָּאן, חֵבֵר לְטִמְאָה, וְאִין חֵבֵר לְהִזָּה. לְחִמְרָא. אִם נִגְעָה טִמְאָה בְּאֶחָד מִכֵּן הָיוּ חֵבֵר וְנִטְמָאוּ כָּלָן, וְאִם הוֹזָה אֶחָד מִכֵּן לֹא הָיוּ חֵבֵר, וְלֹא טֵהָר אֶלָּא אוֹתוֹ שֶׁהוֹזָה עָלָיו בְּלֵבָד.

רַבִּי יוֹסֵפִי אוֹמֵר, אִף לֹא לְטִמְאָה. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי:

ג

חוּט הַמְשָׁקֶלֶת הַבָּנָאִים מִחֲזִיקִים בְּיָדָם חוּט וּבְרָאשׁוֹ עוֹפֶרֶת וּמוֹרִידִים אוֹתוֹ כְּנֶגֶד הַכֶּתֶל לְרֹאוֹת שְׁלֹא יִהְיֶה עָקוּם, שְׁנֵים עֶשְׂרֵה (טַפְחִים). שֶׁל חֲרָשִׁין נִגְרִין שֶׁל עֵץ, שְׁמִנְהָ עֶשְׂרֵה (טַפְחִים). שֶׁל בְּנִין, וְשֶׁל עֲנָאִים. הַבּוֹנִים הַחוּמוֹת הַגְּבוּהוֹת וְהַגְּדוּלוֹת, חֲמִשִּׁים אַמָּה. וְחוּט הַמְשָׁקֶלֶת דְּרִישָׁא דְלֹא הָיוּ אֶלָּא שְׁנֵים עֶשְׂרֵה, מִיָּרִי בְּמִסְדֵּי לְבָנִים קִטְנִים.

יִתֵּר מִכָּאן, אִם רָצָה לְקַיֵּם, טָהוֹר. יִתֵּר מִכֵּן. יִתֵּר מִמִּדּוֹת אֵלּוּ שְׁמִנּוּ חֲכָמִים בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, אִף עַל פִּי שֶׁהוּא רוֹצֵה בְּקִיּוּמָן, טָהוֹר אוֹתוֹ הַעוֹדֵף עַל הַמִּדָּה וְלֹא הָיוּ חֵבֵר לְכָלִי.

שֶׁל סִידִין וְשֶׁל צִירִין, וְשֶׁל סִידִים. הַטָּחִים פָּנִי הַכֶּתֶל בְּסִיד וְגַם הֵם צָרִיכִים לְמִשְׁקֶלֶת, וְכֵן הַצִּירִים שְׁמִצִּירִים צוּרָה בְּכִתְלֵים, כָּל שֶׁהֵן. בֵּין רֶב בֵּין מַעַט הָיוּ חֵבֵר:

ד

חוּט מֵאֲזִנִּים שֶׁל זֵהָבִים וְשֶׁל שׁוֹקֵלִי אֲרָגְמָן טוֹב, חוּט מֵאֲזִנִּים. חוּט שְׁאוֹמְזִים בּוֹ הַמֵּאֲזִנִּים בְּשַׁעֲרֵי שְׁשׂוּקִלִים בִּהְיוֹן, שֶׁלֹשׁ אַצְבָּעוֹת.

יִד הַקֶּרֶדֶם מֵאֲחֲרָיו, שֶׁלֹשׁ אַצְבָּעוֹת.

רַבִּי יוֹסֵפִי אוֹמֵר, טָפַח, טָהוֹר. אִם יִד הַקֶּרֶדֶם גָּדוֹל כָּל כֶּךָ שִׁיּוּצָא טָפַח לְאַחֵר יִד, לֹא חֲשִׁיב יִד, לְפִי שְׁמִזִּיק לוֹ לְמִלְאָקְתוֹ, וְכָל הַיָּד כָּלָּה טָהוֹר. כֶּךָ פֶּרֶשׁ מוֹרִי. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי:

ה

חוּט מֵאֲזִנִּים שֶׁל חֲנֻנִים, שֶׁל בְּעָלֵי בָתִּים – טָפַח.

יד הקרדס מלפניו, טפח. יד הקרדס מלפניו. דרך האוחז ביד הקרדס כשרוצה לחתך בו אינו אוזח ממש בראש הקתא שמא יחליק ויפל מידו אלא מניח מעט לאחר ידו, והשעור שיש בין יד האדם לברזל קורא מלפניו, והיוצא לאחר ידו קורא מאחוריו באידך בבא (במשנה הקודמת). והא דלא מפרש בבבא זו דין שלפניו ושל אחוריו, משום דהכא חשיב הנך דשעורן טפח, ובאידך בבא חשיב הנהו דשעורן שלש אצבעות.

שיירי יד הפרגול, טפח. פגול. מחוגה. קומפש"ו בלע"ז. והתריש צריכים לו לעשות בו צורות עגלות.

יד מקבת (של יד) של מפתחי אבנים, טפח. מקבת. פטיש של ברזל שראשו אחד חד ובו נוקבים ופוסלים את האבנים, ועל שם כך נקרא מקבת. ולשון מקרא הוא, ומקבות והגרזן כל כלי ברזל (מלכים א ו). **מפתחי אבנים.** לשון פתוחי חותם:

1

חוט מאזנים של צמרים מוכרי צמר ושל שוקלי זכוכית, טפחים. וטעמא דהנך שעורן בטפחים, מפני שתופס בהן בשתי ידיו. והינו נמי טעמא דכל הנך ידות דלקמן ששעורן בטפחים. וכל אותן ששעורן טפח, לפי שדרכו לאחז בהן בידו אחת.

יד המקור קרנס חד שמנקרים בו הרסים. ועל שם שמנקרים בו קרוי מקור, **טפחים.**

יד המעצד של לגיונות, טפחים. יד המעצד של לגיונות. גרסינו. והוא כלי מקלי הרוצחים, ראשו עגל, ונושאים אותו אנשי החיל במלקמה. ובערבי קורים לו טברייז".

יד הקרנס של זיהבים המכים על זהב לעשות טסין דקין, **טפחים.** ושל חרשין של ברזל, **שלשה טפחים:**

2

שיירי הדרבן מלמעלן, ארבעה.

גברי הדקנו מלמעלן. המרדע ראשו אחד יש בו ברזל כעין מרצע שבו מלמד הפנה לתלמיה והוא קרוי דרבן, ובראשו השני ברזל רחב מחדד לחתך בו נרשים ושמנו חרחור. ושעור יד המרדע, למעלה לצד הדרבן ארבעה טפחים חסובים חבור, ולמטה לצד החרחור שבעה טפחים הפסוקים לו הוו חבור, דלקמן (משנה הבאה). ומה שהוא יותר מארבעה לצד הדרבן ושבעה לצד החרחור אינו חבור, ואם נגע שם טמאה לא נטמא לא החרחור ולא הדרבן.

יד הפדיד, ארבעה. גליל. כלי ברזל שבו חופרים גמות סביב האילן כדי שיחזיקו מימיהן. ועל שם הגמות שקרוין בדידן נקרא הכלי החופר בהן בדיד.

יד הקרדס של נכוש פטיש שמקישים בו על האבנים ומשברים אותן, חמשא.

יד בן הפטיש, חמשא. ושל הפטיש, ששה. בן פטיש. הפטיש הקטן קרוי בן פטיש, והגדול שמו פטיש.

יד הקרדס של בקוע קרדס שמבקעים בו עצים, ושל עדיר שחופרים בו הקרקע לזריעה. כמו אשר במעדר יעדורן (ישעיה ז), **ששה.**

ויד מקבת של סתתין חוצבי אבנים והמקצעים ומשוין אותן, **ששה:**

ח

שיירי חרחור מלמטן, שבעה.

יד מגרפה של בעלי בתים שגורפים בה תנור וכירים או הטיט. תרגום יעים, מגרופיתא, **בית שפאזי אומרים, שבעה. בית הלל אומרים, שמונה.**

של סידין שגורפים בה את הסיד, **בית שפאזי אומרים, תשעה. בית הלל אומרים, עשרה.**

יתר מכאן יותר ממדות אלו שמנו חכמים ביד המגרפה, אם רצה לקיים אם רוצה בקיים זה הארץ היתר, **טמא.** אם נטמא הכלי. וכן אם נגעה טמאה בכל זה הארץ של יד, נטמא הכלי עמו, דהוי חבור לכלי.

ויד משמשי האור כגון יד של שפוד ואסקלה ומרחשת ושאר כלים שתשמישן על ידי האור, **כל שהוא:**

*

פרק ל, פרק כלי זכוכית, ובו ד משניות

א

כלי זכוכית, פשוטיהן טהורין, ומקבליהן טמאים. נשברו, טהרו. חזר ועשה מהן פלים, מקבלין טמאה מבאן ולהבא.

כלי זכוכית. הך מתניתין תנינן לעיל בפרק ב' (מ"א) ובפרק ט"ו (מ"א). ואידי דבעי למתני דין הנך פלים של זכוכית, הדר תנא לה הכא.

הטבילא שלחן והאסקוטלא של זכוכית, אסקוטלא. בלשון לע"ז קורים לקערה שקוטיל"א. והכא מיירי בקערה פשוטה שאין לה בית קבול, אלא שמתחתיה מחבר לה בית קבול קטן המשמש כשכופין הפלי על פניו, כעין שישי לכוסות של כסף ושל זכוכית שלנו, טהורין. אם יש להן לזבו, טמאים. יש להן לזבו. שפה סביב, הלבבז עושהו כלי שישי בו בית קבול.

שולי קערה ושולי אסקוטלא של זכוכית שהתקין לתשימיש, כשנשבר מקום תשמישן נשאר הבית קבול קטן והופכו ומשתמש בו, ואפלו הכי טהורין. דלא חשיבי השולים כלי, מפני מקום השבר שמזיק לידים כשאוחזים בו.

קרסטין או שפן בשופין תקנם ועשאן חלקים עד שראויין להשתמש באותו בית קבול, טמאין. דלא הוו תו שבר כלי. בשופין. כלי שצורפין וחרשי ברזל מסירים בו החלדה ומחליקים בו הפלים. תרגום הצריפים, שופינא. לימ"א בלע"ז:

ב

אספקלריא, טהורה. אספקלריא. מראה של זכוכית שהאשה רואה בה את פניה. ובלע"ז אספקל"ו. ואפלו יש לה בית קבול טהורה, לפי שאינה עשויה לקבל אלא לראות צורת הפנים.

ותמחוי כמין קערה גדולה של זכוכית שעשאו אספקלריא, טמא. ואם מתחלה עשאו לשם אספקלריא, טהור.

תרוך כף של זכוכית שהוא נותנו על השלחן, אם מקבל כל שהוא, טמא. ואם לאו אם כשנתנו על השלחן או על דבר פשוט הוא מתגלגל לקאן ולקאן ונשפך מה שבתוכו, לפי שנתתיו חד ואינו עומד, רבי עקיבא מטמא הואיל ויש לו בית קבול, רבי יוחנן כן גורי מטהר. והלכה כרבי עקיבא:

ג

כוס של זכוכית שנפגם רבו, טהור וחשיב שבר כלי. נפגם בו שלש ברבבו שהשלש פגמות עומדות ברבבו של כוס ולא במעוטו, טהור אף על פי שאינו מפזר את רב המים. רבי שמעון אומר, אם מפזר הוא את רב המים, טהור. אבל במעוט, טמא. ואין הלכה כרבי שמעון.

נקב, ועשאו בין בבועין בדיל בין בזפת, טהור. רבי יוסי אומר, בבועין, טמא דהכל הולך אחר המעמיד, וחשיב ככלי מתכות, ובזפת, טהור. ואין הלכה כרבי יוסי:

ד

צלוחית קטנה כלומית. כעין צלוחיות של זכוכית שלנו שישי להן צואר ארך (בקבוק) שנטל פיה שנטל צוארה, טמאה. וגדולה ונגדולה. שאינה יכולה לנטל בידו אחת אלא בשתי ידיו קרויה גדולה, ושיכולה לנטל בידו אחת קרויה קטנה שנטל פיה, טהורה.

של פליטון של שמן אפרסמון שנטל פיה, טהורה דתו לא חזיא למלאכתה, מפני שהיא סורחת את היד. הבא לתת ידו לתוכה לקחת מן הפליטון להרים בו, ידו נסרכת ונשרטת ונקרעת. סורחת, כמו סורכת בכ"ף, לשון סרקא.

לגינין גדולים כמו כדיו גדולים שנטל פיה, טמאין, מפני שהוא מתקנן לכבשין שכובשים בהן ירק במלח ובחמץ ומניחין אותן שם להתקיים.

והאפרס של זכוכית, טהורה. אפרס. כלי עשוי לרחים, שרחב מלמעלה וקצר מלמטה בשוליו, ונותנים בו חטין הרבה בפעם אחת והן יורדים מעט מעט לתוך הרחים ונטחנים שם. ודגמתו מצינו בריש חגיגה (דף ג) עשה אזור כאפרסת, שמכניס הרבה ומוציא קמעה.

אמר רבי יוסי, אשריך כלים מסכת כלים, שנכנסת בטמאה, ויצאת בטהרה. מתחלת באבות הטמאות ומסמת האפרס של זכוכית טהורה:

מסכת אהלות

אהלות פרק א, פרק 'שנים טמאים'

א

שְׁנֵים טִמְאִים בְּמֵת, אֶחָד טִמָּא טִמְאָת שְׁבַעַה וְאֶחָד טִמָּא טִמְאָת עֶרֶב. כֹּלָה מִתְנִיתִין מִפְּרָשׁ לָהּ וְאֵזִיל (בסיפא, ובמשניות הבאות).
שְׁלֹשָׁה טִמְאִין בְּמֵת, שְׁנֵים טִמְאִין טִמְאָת שְׁבַעַה וְאֶחָד טִמָּא טִמְאָת עֶרֶב. אַרְבַּעַה טִמְאִין בְּמֵת, שְׁלֹשָׁה טִמְאִין
טִמְאָת שְׁבַעַה וְאֶחָד טִמָּא טִמְאָת עֶרֶב.

כִּיצַד שְׁנֵים. אָדָם הַנוֹגֵעַ בְּמֵת, טִמָּא טִמְאָת שְׁבַעַה. דְּכִתִּיב (במדבר יט) הַנוֹגֵעַ בְּמֵת לְכָל נֶפֶשׁ אָדָם וְטִמָּא שְׁבַעַת יָמִים, לִפִּי שֶׁהוּא נֶעֱשֶׂה אֵב
הַטִּמְאָה, שֶׁהֵמָּה אֵבִי אֲבוֹת הַטִּמְאָה הוּא. וְאָדָם הַנוֹגֵעַ בּוֹ, טִמָּא טִמְאָת עֶרֶב. דְּכִתִּיב (שם) וְהִנָּפֵשׁ הַנוֹגֵעַת תִּטְמָא עַד הָעֶרֶב, לִפִּי שֶׁהוּא נֶעֱשֶׂה
וְלֹד הַטִּמְאָה, וְכָל וְלֹד הַטִּמְאָה אֵין בּוֹ אֵלָא טִמְאָת עֶרֶב. אֲבָל חֻקִּים גָּזְרוּ עַל הַנוֹגֵעַ בְּטִמָּא מֵת בְּעוֹדוֹ מִחֻבֵּר לְמֵת שִׁיָּהִי טִמָּא שְׁבַעַה:

ב

כִּיצַד שְׁלֹשָׁה. כָּלִים הַנוֹגְעִים בְּמֵת, וְכָלִים בְּכָלִים, טִמְאִין טִמְאָת שְׁבַעַה.

כָּלִים הַנוֹגְעִים בְּמֵת וְכו'. בֵּין כָּלִי מִתְכַּוֵּת בֵּין כָּלִי שֶׁטֶף וּבְגָדִים מִטְמְאִין כֵּמֶת עֲצָמוֹ, דְּכִתִּיב (שם) בַּחֲלָל חֶרֶב אוֹ בְּמֵת, חֶרֶב הָרִי הוּא כֵּמֶת, וְהוּא הָדִין לְשֶׁאֵר כָּל
הַכָּלִים. הַלֵּכָר כָּלִים הַנוֹגְעִים בְּמֵת נֶעֱשִׂים אֵבִי אֲבוֹת, וְכָלִים בְּכָלִים אֵב הַטִּמְאָה, דְּלַעוֹלָם אֵין הַכָּלִים שְׁנֵים נֶעֱשִׂים כְּרֹאשׁוֹנִים.

הַשְּׁלִישִׁי, בֵּין אָדָם וּבֵין כָּלִים, טִמְאִין טִמְאָת עֶרֶב. נֶעֱשִׂים רֹאשׁוֹנִים וּמִטְמְאִין טִמְאָת עֶרֶב:

ג

כִּיצַד אַרְבַּעַה. כָּלִים נֹגְעִין בְּמֵת, וְאָדָם בְּכָלִים, וְכָלִים בְּאָדָם, טִמְאִין טִמְאָת שְׁבַעַה.

כִּיצַד אַרְבַּעַה. כָּלִים הַנוֹגְעִים בְּמֵת, אֵבִי אֲבוֹת כְּמוֹתוֹ. וְאָדָם בְּכָלִים, אֵב הַטִּמְאָה. וְכָלִים בְּאָדָם, נִמִּי אֵב הַטִּמְאָה כְּאָדָם עֲצָמוֹ, דְּכִתִּיב (במדבר לא) וְכִבְשֹׁתָם
בְּגִדֵיכֶם בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי וְטִהַרְתֶּם, הֵא לְמַדָּת שֶׁכָּל אָדָם הַטִּמָּא טִמְאָת שְׁבַעַה מִטְמָא הַכָּלִים טִמְאָת שְׁבַעַה.

הַרְבִּיעִי, בֵּין אָדָם בֵּין כָּלִים, טִמָּא טִמְאָת עֶרֶב.

הַרְבִּיעִי בֵּין אָדָם בֵּין כָּלִים. נֶעֱשִׂים רֹאשׁוֹנִים. וְהוּא הָדִין דְּכִיצַד שְׁלֹשָׁה הוּא מִצֵּי לְמִתְנֵי אָדָם הַנוֹגֵעַ בְּמֵת וְכָלִים בְּאָדָם טִמְאִים טִמְאָת שְׁבַעַה, הַשְּׁלִישִׁי בֵּין
אָדָם בֵּין כָּלִים טִמְאִין טִמְאָת עֶרֶב. אֵלָא מִסִּיפָא אַרְבַּעַה טִמְאִין בְּמֵת שְׁמַעִינָן לָהּ, דְּאִפְלוּ אָדָם בְּכָלִים שְׁנֵים בְּמֵת וְכָלִים בְּאָדָם קִטְנִי טִמְאָת שְׁבַעַה, כָּל שֶׁכֵּן
אָדָם בְּמֵת עֲצָמוֹ וְכָלִים בְּאָדָם דְּאִיכָא טִמְאָת שְׁבַעַה.

אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, יֵשׁ לִי חֲמִישִׁי, הַשְּׁפוּד הַתְּחוּב בְּאֵהָל, שְׁפוּד. כְּמִין עֲמוּד שֶׁל מִתְכַּת תְּקוּעָה בְּאֵמְצַע הָאֵהָל וּבְרֹאשׁוֹ קוֹשְׁרִין הָאֵהָל, הָאֵהָל
וְהַשְּׁפוּד וְאָדָם הַנוֹגֵעַ בַּשְּׁפוּד וְכָלִים בְּאָדָם, טִמְאִין טִמְאָת שְׁבַעַה. הַחֲמִישִׁי, בֵּין אָדָם בֵּין כָּלִים, טִמָּא טִמְאָת עֶרֶב.
אָמְרוּ לוֹ, אֵין הָאֵהָל מִתְחַשֵּׁב:

אֵין הָאֵהָל מִתְחַשֵּׁב. לִפִּי שְׁאֵין הָאֵהָל מִטְמָא הַשְּׁפוּד, לִפִּיכָר אֵינוֹ נִחָשֵׁב בְּמִנְיַן סֹדֵר הַטִּמְאוֹת, אֵלָא כָּל הַמִּנְחָה בְּאֵהָל הֵמָּה כְּנוֹגֵעַ בְּמֵת עֲצָמוֹ, וְאֵין כָּאֵן אֵלָא
אַרְבַּעַה. אִי נִמִּי, אִפְלוּ אֵין הַשְּׁפוּד בְּתוֹךְ הָאֵהָל אֵלָא שְׁנוֹגֵעַ בְּאֵהָל מִבְּחוּץ אִפְלוּ הֵכִי אֵין הָאֵהָל מִתְחַשֵּׁב בְּמִנְיַן סֹדֵר מִשְׁנֵנוֹ. וְהֵכִי מוֹכַח לְקַמֵּן בְּפֶרֶק סָגוֹס
עֲבָה בְּמִשְׁנַת טְבִלּוֹת שֶׁל עֵץ:

כל הזכויות שמורות. ©

ניתן להשיג את הגליון במאגר העלונים הממוחשב של 'דרשו', 'לדעת עלונים', וכן במייל -

05276-00532 או בטל" 2711526@GMAIL.COM

הארות הערות ותיקוני טעויות יתקבלו בברכה